

11. Plakhtii P. D., Kozak Ye. P. (2019). Funktsionalni efekty adaptatsii u fizychnomu vykhovanni i sporti [Functional effects of adaptation in physical education and sports]. Navchalnyi posibnyk. Kamianets-Podilskyi : “Aksioma”. 248 s. [in Ukrainian].
12. Suslov F. P. (1993). Osnovnye polozheniya metodyky sportyvnoi trenyrovky v uslovyakh srednehor'ia [The main principles of sports training methodology in mid-altitude conditions]. Sovremennyyi olymпыiskyi sport. Kyev. S. 204–206 [in Ukrainian].
13. Uylmor Dzh. Kh., Kostyl D. L. (1997). Fyzyolohyia sporta y dvyhatelnoi aktyvnyosti [Physiology of sport and motor activity]. Kyev. S. 244–268 [in Ukrainian].

I. PALATNY, O. PALATNA, V. POLISHCHUK. Features of tourists' adaptation to the mountain conditions of the Carpathians.

One of the key aspects of modern preparation and organization of hiking tours is ensuring the participants' life activities. Prolonged stay in a natural environment significantly impacts the functioning of the human body as a single system, particularly in maintaining physiological, biochemical, and psychological processes in response to adverse factors. These factors include environmental conditions, physical and physiological challenges of the route, oxygen deficiency (hypoxia) in mountainous areas, the technical complexity of routes, as well as the psycho-emotional stress associated with the hike.

In recent years, interest in tourist travel in Ukraine has grown significantly. The country's physical and geographical location, along with its natural resources, meets the diverse needs of tourists for active recreation and sports tourism, including hiking, water, cycling, and skiing. Such journeys can have health, sports, educational, cultural, or research purposes.

Mountain regions often serve as destinations for various types of travel and hikes, utilizing elevations of low mountains (800–1500 m), medium mountains (1500–2500 m), and high mountains (above 2500 m). Despite the abundance of scientific studies on the body's adaptation to high- and medium-altitude conditions, specialized literature on acclimatization to low-mountain conditions remains limited and is primarily focused on high-level athletes.

The adaptation of tourists to the mountainous conditions of the Carpathians requires specialized research that takes into account the region's climatic and geographical environment, the body's physiological responses, and the specifics of physical activities during hikes.

The article presents the results of data collection, analysis, and systematization regarding the climatic and geographical features of the Carpathians, as well as a study on the adaptation of the cardiovascular and respiratory systems of tourists of various ages to mountain conditions.

Keywords: *adaptation, hypoxia, cardiorespiratory system, mountain conditions of the Carpathians, tourist journey (hike).*

DOI <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-158.2024.10>

УДК 378.147:640.4

Петрунчак Д. В.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ВУЗЬКОСПЕЦІАЛІЗОВАНИХ НАВИЧОК І ЗАГАЛЬНИХ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ У СФЕРІ ГОСТИННОСТІ

У статті розглянуто педагогічні умови формування вузькоспеціалізованих навичок та загальних професійно значущих якостей у сфері гостинності, враховуючи сучасні виклики галузі. Гостинність розглянута як багатовимірний феномен, який об'єднує соціокультурні,

економічні та етичні аспекти. Акцент зроблено на інтеграції теоретичних знань із практичним досвідом у підготовці кадрів, що дозволяє забезпечити їхню конкурентоспроможність на сучасному ринку праці. Автором проаналізовано історичний та сучасний контекст поняття гостинності, її роль у формуванні культурної матриці суспільства та вплив на розвиток міжкультурного діалогу. Виокремлено ключові аспекти професійної культури у сфері гостинності, які включають етичні норми, практичні компетенції та здатність до адаптації у глобалізованому середовищі.

У статті обґрунтовано значення європейських стандартів для підготовки фахівців, включаючи інтеграцію компетентнісного підходу, мобільність студентів та викладачів, а також адаптацію освітніх програм до вимог Болонського процесу. Автором розглянуто досвід міжнародних досліджень, які підкреслюють важливість сталого розвитку, екологічної відповідальності та інноваційного підходу до навчання. Увага приділена впровадженню інноваційних педагогічних технологій, таких як симуляції, кейс-методи та електронні платформи, які сприяють розвитку критичного мислення, комунікативних навичок та емоційного інтелекту. Запропоновано інтегрований підхід до формування професійних компетенцій, що охоплює вузькоспеціалізовані навички та загальні якості, такі як міжкультурна компетентність і організаційні здібності.

Стаття має практичне значення для закладів вищої освіти, які готують фахівців у сфері гостинності, оскільки пропонує рекомендації щодо створення педагогічних умов для гармонійного розвитку професійної компетентності студентів. Результати дослідження сприятимуть підвищенню якості професійної підготовки, розвитку галузі гостинності в Україні та її інтеграції у міжнародний простір. Перспективи подальших досліджень полягають у розробці інноваційних методик навчання, спрямованих на інтеграцію сучасних технологій у підготовку фахівців для індустрії гостинності.

Ключові слова: гостинність, професійна підготовка, вузькоспеціалізовані навички, загальні професійно значущі якості, інноваційні педагогічні технології, індустрія гостинності.

Гостинність як соціокультурний і економічний феномен відіграє важливу роль у формуванні позитивного іміджу країни та сприяє розвитку міжкультурних взаємин, адже гостинність відображає готовність суспільства до відкритості та взаємодії, виступаючи одним із ключових чинників соціальної культури. У дослідженнях І. Комарніцького підкреслюється, що гостинність є багатовимірним явищем, яке охоплює історичні, культурні та економічні аспекти, формуючи унікальний контекст для кожної країни.

Сучасні виклики, з якими стикається індустрія гостинності в Україні, обумовлені комплексом факторів, серед яких особливе місце займають наслідки російсько-української війни. Військові дії негативно вплинули на туристичну привабливість регіонів, спричинивши зниження потоків внутрішнього та в'їзного туризму. Водночас, після завершення конфлікту відкриваються перспективи розвитку воєнного туризму, що може стати новим напрямом для відновлення економіки постраждалих територій (Н. Барвінок). Крім того, пандемія COVID-19 внесла свої корективи, посиливши необхідність адаптації до нових умов та переосмислення стратегій розвитку (Л. Божко, В. Холодок).

У цих умовах виникає потреба у фахівцях, які володіють не лише вузькоспеціалізованими навичками, але й загальними професійно значущими якостями, такими як комунікативність, адаптивність та міжкультурна компетентність. Формування такого комплексу компетенцій вимагає оновлення

педагогічних підходів та методів навчання у закладах освіти, що готують кадри для індустрії гостинності.

Мета статті полягає у визначенні педагогічних умов, які сприяють ефективному формуванню як вузькоспеціалізованих навичок, так і загальних професійних якостей у майбутніх фахівців сфери гостинності.

Завдання дослідження:

1. Розкрити сутність гостинності як соціокультурного та економічного феномену на основі аналізу наукових джерел.

2. Визначити сучасні виклики та перспективи розвитку індустрії гостинності в Україні, спираючись на актуальні дослідження.

3. Проаналізувати існуючі підходи до професійної підготовки фахівців у сфері гостинності та виявити їхні сильні та слабкі сторони.

4. Обґрунтувати педагогічні умови, необхідні для гармонійного поєднання вузькоспеціалізованих навичок і загальних професійно значущих якостей у процесі навчання.

Як зазначено у монографії за ред. С. Бабушко, “серед проблем професійної підготовки фахівців, що широко обговорюються науковцями й практиками, актуалізується тема розвитку професійно значущих навичок XXI століття. Серед них чільне місце посідає визначення оптимального співвідношення вузькоспеціалізованих навичок фахівців певної галузі та загальних професійно значущих якостей” [12, с. 6]. Це твердження підкреслює необхідність інтегрованого підходу до професійного навчання, де вузькоспеціалізовані компетенції мають гармонійно доповнюватися загальними якостями, такими як комунікабельність, лідерські здібності та міжкультурна чутливість. Особливо актуальним це питання стає у сфері гостинності, де високий рівень сервісу вимагає одночасного володіння технічними навичками та здатності працювати в багатонаціональному середовищі. Наприклад, знання специфіки організації туристичних послуг має доповнюватися такими якостями, як емпатія, здатність до вирішення конфліктів та креативність. Оптимальне співвідношення цих компонентів є ключовим фактором у забезпеченні якості професійної підготовки кадрів для індустрії гостинності. Розуміння цього балансу дозволяє адаптувати освітні програми до сучасних потреб ринку праці, водночас сприяючи сталому розвитку галузі. У статті досліджується, як зазначені аспекти можуть бути реалізовані через створення ефективних педагогічних умов, спрямованих на формування цілісної професійної компетентності майбутніх фахівців.

Гостинність як соціокультурний феномен має глибокі історичні корені, відображаючись у традиціях та звичаях різних народів. У “Великому тлумачному словнику сучасної мови” поняття “гостинність” визначається як “готовність, бажання приймати гостей і пригощати їх; гостинне приймання” [5]. Це підкреслює фундаментальну роль гостинності у встановленні соціальних зв'язків та міжособистісних відносин. І. Комарніцький зазначає, що гостинність як культурне явище є відображенням моральних цінностей суспільства та його відкритості до світу [6]. В історичному контексті гостинність була не лише

виявом доброзичливості, але й соціальною нормою, що регулювала взаємини між людьми та народами.

У сучасному світі гостинність набуває нового значення в умовах глобалізації та розвитку індустрії туризму. В. Любарець підкреслює, що професійна підготовка майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності повинна враховувати зміни у вимогах до фахівців індустрії гостинності, зосереджуючись на інноваційних підходах та міжнародних стандартах [7]. А. Поплавська розглядає гостинність як продукт розвитку соціальної культури суспільства, який відображає рівень його цивілізаційного розвитку та моральних цінностей [11]. Сучасний контекст вимагає переосмислення традиційних уявлень про гостинність, адаптуючи їх до нових соціально-економічних умов та культурних викликів.

Гостинність відіграє ключову роль у формуванні культурної матриці суспільства, виступаючи механізмом збереження та передачі культурних цінностей. Г. Гарбар визначає гостинність як соціокультурний феномен, що сприяє міжкультурному діалогу та взаєморозумінню між народами [4]. Це особливо актуально в сучасному багатокультурному світі, де гостинність стає інструментом побудови толерантного та відкритого суспільства.

Ми у попередній роботі вже підкреслювали, що індустрія гостинності в Україні символізує культурну матрицю нації, відображаючи її історичний досвід, традиції та цінності [9]. Розвиток цієї галузі сприяє не лише економічному зростанню, але й популяризації національної культури на міжнародному рівні. Тому є підстави стверджувати, що гостинність як соціальний інститут формує норми поведінки, впливає на соціальні взаємодії та сприяє консолідації суспільства. Це підтверджує її важливість у процесах культурної ідентифікації та соціальної інтеграції.

Професійна культура у сфері гостинності є комплексом етичних норм, професійних знань та навичок, що визначають якість надання послуг та взаємодії з клієнтами. Ми вже зазначали, що сутність поняття професійної культури полягає у формуванні спеціаліста, здатного забезпечити високий рівень сервісу з урахуванням культурних особливостей та потреб клієнтів [10]. У виданні під науковою редакцією С. Бабушко підкреслюється, що розвиток професійної культури є важливим елементом підготовки фахівців індустрії гостинності, який забезпечує їхню конкурентоспроможність на ринку праці [12]. Це включає не лише засвоєння вузькоспеціалізованих навичок, але й розвиток загальних професійно значущих якостей, таких як комунікативність, емоційний інтелект та міжкультурна компетентність.

Відповідно до визначення у "The Britannica Dictionary", гостинність означає "щедре та доброзичливе поводження з відвідувачами та гостями: гостинне ставлення <...> діяльність із забезпечення їжею, напоями тощо для людей, які є гостями або клієнтами організації" [14]. Це підкреслює універсальний характер гостинності та її значення для професійної діяльності у сфері послуг.

Професійна підготовка кадрів для індустрії гостинності є складним і багатогранним процесом, що вимагає системного підходу та врахування

сучасних тенденцій розвитку галузі. Л. Любарець у своїй монографії наголошує на важливості теоретичного обґрунтування підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності, акцентуючи увагу на інтеграції теоретичних знань із практичними навичками [7]. Авторка підкреслює, що сучасна освіта повинна бути спрямована на формування у студентів здатності до критичного мислення, креативності та адаптивності. С. Бабушко зазначає, що професійна підготовка в сфері гостинності має базуватися на інноваційних педагогічних технологіях, які відповідають вимогам ринку праці та сприяють розвитку професійно значущих якостей у майбутніх фахівців [12]. Автор пропонує впровадження міждисциплінарних підходів, що дозволяють студентам отримати комплексні знання та навички, необхідні для успішної професійної діяльності.

Формування вузькоспеціалізованих навичок є ключовим елементом професійної підготовки фахівців індустрії гостинності. А. Кармер, Дж. Клейпас та М. Орловські підкреслюють важливість використання сенсорного досвіду, зокрема вивчення винної культури, у освітніх програмах з гостинності [13]. Вони зазначають, що такий підхід сприяє глибшому розумінню продукту та покращує навички обслуговування клієнтів. К. Кінг акцентує увагу на застосуванні практичних кейсів та симуляцій у навчанні, що дозволяє студентам моделювати реальні ситуації та розвивати навички вирішення проблем [15]. Це сприяє підвищенню рівня професійної підготовки та готовності до практичної діяльності.

Вузькоспеціалізовані навички є складовою сталого розвитку індустрії гостинності. Так, Л. Матвійчук та Ю. Дацук обговорюють європейський вектор сталого розвитку індустрії гостинності України, підкреслюючи роль вузькоспеціалізованих навичок у цьому процесі [8]. Вони вважають, що адаптація європейських стандартів та впровадження інноваційних технологій є важливими для підвищення конкурентоспроможності українських фахівців на міжнародному ринку. С. Пірамаягам, Дж. Малья та В. Пайіні досліджують тенденції та майбутні напрямки сталого розвитку в освіті гостинності, наголошуючи на необхідності формування навичок, які відповідають сучасним вимогам сталості та відповідальності [16]. Автори зазначають, що вузькоспеціалізовані навички повинні поєднуватися з розумінням екологічних та соціальних аспектів діяльності.

Щодо загальних професійних якостей, то фахівці, насамперед, мають володіти міжкультурною компетентністю, емоційним інтелектом та здатністю до адаптивності. Тому у сучасному глобалізованому світі фахівці індустрії гостинності повинні володіти міжкультурною компетентністю. Г. Андрущенко підкреслює, що гостинність є формою прояву людської довіри, яка вимагає від фахівців розуміння культурних особливостей різних народів [1]. Це сприяє покращенню якості обслуговування та задоволенню потреб міжнародних клієнтів. А. Поплавська розглядає гостинність як продукт розвитку соціальної культури суспільства, наголошуючи на значенні емоційного інтелекту та адаптивності для професіоналів у цій галузі [11]. Вона вважає, що здатність до емоційної взаємодії та швидкої адаптації до змінних умов є критичною для

успішної кар'єри.

Ефективна комунікація є основою діяльності в індустрії гостинності. К. Кінг визначає гостинність як мистецтво створення приємного досвіду для гостей через якісне спілкування [15]. Розвиток комунікативних навичок дозволяє фахівцям ефективно взаємодіяти з клієнтами та колегами, що підвищує рівень сервісу. С. Пірамаягам та співавтори звертають увагу на важливість організаційних здібностей, зокрема управління часом та ресурсами, для досягнення успіху в галузі гостинності [16]. Вони рекомендують впроваджувати в освітні програми методики, які сприяють розвитку цих компетенцій.

Узагальнюючи, професійна підготовка кадрів для індустрії гостинності повинна бути спрямована на гармонійне поєднання вузькоспеціалізованих навичок та загальних професійно значущих якостей. Це забезпечить формування висококваліфікованих фахівців, готових до викликів сучасного ринку та здатних сприяти розвитку галузі як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Інтеграція європейських стандартів у систему професійної підготовки фахівців індустрії гостинності в Україні є ключовим чинником підвищення якості освіти та конкурентоспроможності випускників на міжнародному ринку праці. Л. Матвійчук та Ю. Дащук зазначають, що європейський вектор сталого розвитку індустрії гостинності передбачає адаптацію освітніх програм до вимог Болонського процесу, впровадження компетентнісного підходу та забезпечення мобільності студентів і викладачів [8]. Автори підкреслюють, що це сприятиме підвищенню якості надання послуг та інтеграції української індустрії гостинності у світовий ринок. За визначенням у "The Britannica Dictionary", гостинність означає дружнє та щире ставлення до гостей [14]. Цей підхід лежить в основі європейських стандартів обслуговування, які базуються на високому рівні професіоналізму, повазі до культурного розмаїття та дотриманні етичних норм. Впровадження цих стандартів в українську систему освіти вимагає оновлення навчальних програм, підвищення кваліфікації педагогічного персоналу та налагодження міжнародної співпраці.

Аналіз міжнародного досвіду є важливим для визначення ефективних підходів до професійної підготовки у сфері гостинності. А. Кармер, Дж. Клейпас та М. Орловські у своєму систематичному огляді підкреслюють значущість сенсорного досвіду у навчанні, зокрема вивчення винної культури через практичні заняття та дегустації [13]. Вони рекомендують інтегрувати в освітній процес практичні компоненти, що сприяють розвитку професійних навичок та поглибленню розуміння культурних аспектів гостинності. С. Пірамаягам, Дж. Малья та В. Пайніні досліджують тенденції сталості в освіті гостинності, наголошуючи на необхідності впровадження у навчальні програми питань сталого розвитку, екологічної відповідальності та етичного бізнесу [16]. Автори рекомендують розвивати у студентів критичне мислення, здатність до інновацій та розуміння глобальних викликів, що стоять перед індустрією гостинності. Врахування досвіду та рекомендацій міжнародних досліджень сприятиме модернізації української системи освіти, підвищенню якості

підготовки фахівців та їх успішній інтеграції у світовий професійний простір.

Щодо педагогічних умови формування вузькоспеціалізованих навичок і загальних професійних якостей, то слід назвати *першу умову* – використання симуляцій і кейс-методів. Використання симуляцій та кейс-методів у навчальному процесі є ефективним інструментом для розвитку як вузькоспеціалізованих навичок, так і загальних професійно значущих якостей. К. Кінг зазначає, що такі методи дозволяють студентам моделювати реальні ситуації, з якими вони можуть зіткнутися в професійній діяльності, що сприяє розвитку критичного мислення та навичок вирішення проблем [15]. А. Кармер та співавтори підкреслюють, що інтеграція сенсорного досвіду, наприклад, через практичні заняття з дегустації вин, підвищує рівень засвоєння матеріалу та розвиває практичні навички [13]. Це сприяє глибшому розумінню студентами сутності гостинності та покращує їх підготовку до реальних професійних викликів.

Друга умова – застосування системного підходу до підготовки фахівців. В. Любарець акцентує увагу на необхідності системного підходу у професійній підготовці майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності, який передбачає інтеграцію теоретичних знань, практичних навичок та розвитку особистісних якостей [7]. Авторка пропонує впровадження навчальних програм, що поєднують різні дисципліни та забезпечують цілісність навчального процесу. У виданні під науковою редакцією С. Бабушко підкреслюється, що системний підхід дозволяє врахувати сучасні вимоги ринку праці та забезпечує підготовку фахівців, здатних до адаптації в динамічних умовах індустрії гостинності [12]. Це сприяє формуванню у студентів стратегічного мислення та здатності до постійного професійного розвитку.

Третя умова – розвиток інтегрованого підходу до формування навичок і якостей. Інтегрований підхід до навчання передбачає одночасний розвиток вузькоспеціалізованих навичок та загальних професійно значущих якостей. Л. Матвійчук та Ю. Дащук відзначають, що такий підхід сприяє формуванню компетентного фахівця, здатного ефективно діяти в сучасному глобалізованому середовищі [8]. С. Пірамаягам та колеги рекомендують впроваджувати в навчальні програми міждисциплінарні курси, що охоплюють питання сталого розвитку, етики та соціальної відповідальності, що є актуальними для індустрії гостинності [16]. Це дозволяє студентам розвивати широкий спектр компетенцій та бути підготовленими до комплексних викликів професійної діяльності. С. Бабушко наголошує на важливості використання сучасних технологій навчання, таких як електронні платформи, віртуальні симуляції та інтерактивні методи [12]. Це дозволяє забезпечити інтерактивність навчального процесу, підвищити мотивацію студентів та адаптуватися до їх індивідуальних потреб.

Таблиця 1

**Педагогічні умови формування вузькоспеціалізованих навичок
і загальних професійних якостей у сфері гостинності**

Педагогічні умови	Методи та підходи	Очікувані результати
Інтеграція теоретичних знань з практичним досвідом	- Стажування в реальних умовах - Практичні заняття з використанням кейс-методів - Симуляційні тренінги	- Розвиток вузькоспеціалізованих навичок - Готовність до практичної діяльності - Підвищення професійної компетентності
Використання інноваційних технологій навчання	- Впровадження електронних платформ та віртуальних симуляцій - Інтерактивні методи навчання	- Підвищення мотивації студентів - Залучення до сучасних технологій - Адаптивність до змін
Розвиток загальних професійно значущих якостей	- Тренінги з комунікативних навичок - Розвиток емоційного інтелекту - Командна робота	- Покращення комунікації - Здатність до співпраці - Розвиток лідерських якостей
Формування міжкультурної компетентності	- Міжнародні обміни та стажування - Вивчення іноземних мов - Крос-культурні проекти	- Підвищення міжкультурної обізнаності - Готовність працювати в міжнародному середовищі
Впровадження європейських стандартів у підготовку кадрів	- Адаптація навчальних програм до європейських вимог - Співпраця з європейськими освітніми установами	- Підвищення якості освіти - Конкурентоспроможність на міжнародному ринку праці
Застосування системного та інтегрованого підходів до навчання	- Міждисциплінарні курси - Поєднання теоретичних знань з практичними навичками - Індивідуалізація навчання	- Всебічний розвиток студентів - Формування критичного мислення - Здатність до інновацій

Таблиця 1 систематизує основні педагогічні умови, методи та очікувані результати, які сприяють ефективному формуванню вузькоспеціалізованих навичок і загальних професійно значущих якостей у сфері гостинності. Зокрема, акцент зроблено на інтеграції теоретичних знань із практичним досвідом, що дозволяє студентам отримати не лише ґрунтовні теоретичні знання, але й розвинути практичні вміння через стажування, симуляційні тренінги та застосування кейс-методів. Інноваційні підходи, такі як впровадження електронних платформ, інтерактивних методів навчання та міждисциплінарних курсів, сприяють не лише мотивації студентів, але й формуванню їхньої здатності до інноваційного мислення та адаптації до викликів сучасного професійного середовища.

Особливу увагу приділено розвитку загальних професійно значущих якостей, таких як міжкультурна компетентність, емоційний інтелект, комунікативні та організаційні здібності. В умовах глобалізації та міжкультурного різноманіття ці якості є ключовими для успішної діяльності в індустрії гостинності. У таблиці також розкрито значення впровадження європейських стандартів у підготовку кадрів, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності випускників на міжнародному ринку праці. Загалом, запропоновані педагогічні умови та методи створюють системну основу для забезпечення якості професійної освіти, яка відповідає сучасним вимогам

ринку та сприяє сталому розвитку індустрії гостинності.

Висновки. У процесі дослідження було встановлено, що гостинність є багатовимірним соціокультурним та економічним феноменом, який відіграє ключову роль у формуванні культурної матриці суспільства та розвитку міжкультурних взаємин. Сучасні виклики, з якими стикається індустрія гостинності в Україні, обумовлюють необхідність переосмислення підходів до професійної підготовки кадрів, акцентуючи увагу на гармонійному поєднанні вузькоспеціалізованих навичок і загальних професійно значущих якостей.

Аналіз існуючих підходів до професійної підготовки показав, що інтеграція європейських стандартів, використання інноваційних методів навчання та впровадження системного підходу сприяють підвищенню якості освіти в сфері гостинності. Застосування симуляцій, кейс-методів та практичних занять дозволяє студентам розвивати не лише професійні компетенції, але й такі важливі якості, як комунікативність, емоційний інтелект та адаптивність.

Визначені педагогічні умови для ефективного формування навичок і якостей включають створення інтегрованих навчальних програм, які поєднують теоретичні знання з практичним досвідом, та забезпечення активної взаємодії студентів з професійним середовищем. Важливим є також впровадження міждисциплінарних підходів та стимулювання самостійної роботи студентів, що сприяє розвитку критичного мислення та творчого потенціалу.

Отже, формування конкурентоспроможних фахівців для індустрії гостинності можливе за умови комплексного підходу до професійної підготовки, який враховує сучасні тенденції галузі та потреби ринку праці. Створення відповідних педагогічних умов забезпечить підготовку спеціалістів, здатних ефективно діяти в динамічних умовах та сприяти сталому розвитку індустрії гостинності в Україні.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці інтегрованих освітніх програм, які враховують сучасні тенденції в індустрії гостинності, зокрема цифровізацію та екологічну відповідальність. Важливим напрямом є дослідження впливу міждисциплінарних підходів на формування професійних компетенцій у студентів. Необхідно поглиблено вивчити роль емоційного інтелекту та міжкультурної компетентності у професійній діяльності фахівців. Варто також приділити увагу розробці методології оцінювання ефективності впровадження інноваційних педагогічних технологій у процес підготовки кадрів. Окремою темою досліджень може стати аналіз успішності адаптації українських освітніх стандартів до європейських вимог у сфері гостинності.

Використана література:

1. Андрущенко Г.І. Гостинність як одна із перших форм прояву людської довіри, *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. 2011. Вип. 52. С. 7-12.
2. Барвінок Н. В. Перспективи розвитку воєнного туризму на території України після закінчення російсько-української війни. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2022. Вип. 18 (2). С. 206–217.

3. Божко Л. Д., Холодок В. Д. Туризм: проблеми та перспективи розвитку під час війни. *Культура України*. 2022. Вип. 77. С. 57–64.
4. Гарбар Г. А. Гостинність як соціокультурний феномен: український контекст. *Освітній дискурс*. 2018. Вип. 4. С. 36–43.
5. Гостинність. *Великий тлумачний словник сучасної мови*. Бусел В'ячеслав Тимофійович (уклад.). 2005. URL : <https://slovnnyk.me/dict/vts/гостинність>
6. Комарніцький І. О. Гостинність як культурне явище: історіографічний огляд. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2012. Вип. 18 (2). С. 219–223.
7. Любарець В. В. Професійна підготовка майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності для індустрії гостинності: теоретичні обґрунтування: монографія. Суми: П.Ф. “Видавництво Університетська книга”, 2018. 382 с.
8. Матвійчук Л., Дашук Ю. Європейський вектор сталого розвитку індустрії гостинності України. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 45. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1937/1865>
9. Петрунчак Д. В. Індустрія гостинності як символ культурної матриці України. *Туризм в Україні: виклики та відновлення*: зб. матеріалів Міжнародного туристичного форуму. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ, 21–22 березня 2023 року. К.: КНЕУ, 2023. С. 169–171.
10. Петрунчак Д. В. Сутність поняття професійної культури. *Modern directions of scientific research development*. Proceedings of the 14th International scientific and practical conference. 2022. С. 233–235.
11. Поплавська А. В. Гостинність як продукт розвитку соціальної культури суспільства. *Культура України. Серія: Культурологія*: зб. наук. пр. 2018. Вип. 62. С. 98–107.
12. Туризм і гостинність: досвід і сучасні реалії / за науковою редакцією професора, д. пед. наук С. Р. Бабушко. Київ: Вид-во ФОП Гуляєва В. М., 2021. 244 с.
13. Carmer A., Kleypas J., Orłowski M. Wine sensory experience in hospitality education: a systematic review. *British Food Journal*. 2024. Vol. 126 (4). P. 1365–1386.
14. Hospitality. *The Britannica Dictionary*. 2024. URL : <https://www.britannica.com/dictionary/hospitality>
15. King C. A. What is hospitality?. *International journal of hospitality management*. 1995. 14 (3-4). P. 219–234.
16. Piramanayagam S., Mallya J., Payini V. Sustainability in hospitality education: research trends and future directions. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*. 2023. Vol. 15 (3). P. 254–268.

References:

1. Andrushchenko H. I. (2011). Hostynnist yak odna iz pershykh form proiavu liudskoi doviry [Hospitality as one of the first forms of human trust]. *Sotsialni tekhnolohii: aktualni problemy teorii ta praktyky*. Issue 52. P. 7–12 [in Ukrainian].
2. Barvinok N. V. (2022). Perspektyvy rozvytku voiennoho turyzmu na terytorii Ukrainy pislia zakinchennia rosiisko-ukrainskoi viiny [Prospects for the development of war tourism in Ukraine after the end of the Russo-Ukrainian war]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*. Issue 18 (2). P. 206–217 [in Ukrainian].
3. Bozhko L. D., Kholodok V. D. (2022). Turyzm: problemy ta perspektyvy rozvytku pid chas viiny [Tourism: challenges and prospects during the war]. *Kultura Ukrainy*. Issue 77. P. 57–64 [in Ukrainian].
4. Harbar H. A. (2018). Hostynnist yak sotsiokulturnyi fenomen: ukrainskyi kontekst [Hospitality as a sociocultural phenomenon: Ukrainian context]. *Osvitnii dyskurs*. Issue 4. P. 36–43 [in Ukrainian].
5. Busel V. T. (Ed.) (2005). Hostynnist [Hospitality]. *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi movy*. Available at: <https://slovnnyk.me/dict/vts/гостинність> [in Ukrainian].
6. Komarnytskyi I. O. (2012). Hostynnist yak kulturne yavyshe: istoriografichnyi ohliad [Hospitality as a cultural phenomenon: a historiographical review]. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku*. Issue 18(2). P. 219–223 [in Ukrainian].
7. Liubarets V. V. (2018). Profesiina pidhotovka maibutnix menedzheriv sotsiokulturnoi diialnosti dlia industrii hostynnosti: teoretychni obgruntuvannia [Professional training of future managers of sociocultural activities for the hospitality industry: theoretical substantiations]. Sumy: P. F. “Vydavnytstvo Universytetska knyha”. 382 p. [in Ukrainian].
8. Matviichuk L., Dashchuk Yu. (2022). Yevropeyskyi vektor staloho rozvytku industrii hostynnosti Ukrainy [European vector of sustainable development of the hospitality industry of Ukraine]. *Ekonomika*

- ta suspilstvo*. Issue 45. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1937/1865> [in Ukrainian].
9. Petrunchak D. V. (2023). Industriia hostynnosti yak symbol kulturnoi matrytsi Ukrainy [The hospitality industry as a symbol of Ukraine's cultural matrix]. *Turyzm v Ukraini: vyklyky ta vidnovlennia* : zb. materialiv Mizhnarodnoho turytychnoho forumu. Kyiv : KNEU. P. 169–171 [in Ukrainian].
 10. Petrunchak D. V. (2022). Sutnist poniattia profesiinoi kultury [The essence of the concept of professional culture]. *Modern directions of scientific research development*. Proceedings of the 14th International scientific and practical conference. P. 233–235 [in Ukrainian].
 11. Poplavska A. V. (2018). Hostynnist yak produkt rozvytku sotsialnoi kultury suspilstva [Hospitality as a product of social culture development]. *Kultura Ukrainy. Serii: Kulturolohiia* : zb. nauk. pr. Issue 62. P. 98–107 [in Ukrainian].
 12. Babushko S. R. (Ed.) (2021). Turyzm i hostynnist: dosvid i suchasni realii [Tourism and hospitality: experience and modern realities]. Kyiv : Vyd-vo FOP Hulciaeva V. M. 244 p. [in Ukrainian].
 13. Carmer A., Kleypas J., Orłowski M. (2024). Wine sensory experience in hospitality education: a systematic review. *British Food Journal*. Vol. 126 (4). P. 1365–1386 [in English].
 14. Hospitality (2024). *The Britannica Dictionary*. Available at: <https://www.britannica.com/dictionary/hospitality> [in English].
 15. King C. A. (1995). What is hospitality?. *International Journal of Hospitality Management*. Vol. 14 (3–4). P. 219–234 [in English].
 16. Piramanayagam S., Mallya J., Payini V. (2023). Sustainability in hospitality education: research trends and future directions. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*. Vol. 15 (3). P. 254–268 [in English].

D. PETRUNCHAK. Pedagogical conditions for the formation of highly specialized skills and general professional qualities in the hospitality field.

The article examines the pedagogical conditions for the formation of highly specialized skills and general professionally significant qualities in the hospitality field, taking into account the industry's modern challenges. Hospitality is a multidimensional phenomenon combining socio-cultural, economic, and ethical aspects. The emphasis is on integrating theoretical knowledge with practical experience in training personnel, which ensures their competitiveness in the modern labor market. The author analyzes the historical and modern context of the concept of hospitality, its role in forming the cultural matrix of society, and its impact on the development of intercultural dialogue. The critical aspects of professional culture in the hospitality field are highlighted, including ethical norms, practical competencies, and the ability to adapt to a globalized environment.

The article substantiates the importance of European standards for training specialists, including integrating the competency approach, student and teacher mobility, and adapting educational programs to the requirements of the Bologna Process. The author reviews the experience of international studies, that emphasize the importance of sustainable development, environmental responsibility, and an innovative approach to learning. These studies provide valuable insights into effective pedagogical practices and the skills and qualities that are most in demand in the hospitality industry. Attention is paid to implementing innovative pedagogical technologies, such as simulations, case methods, and electronic platforms, which contribute to developing critical thinking, communication skills, and emotional intelligence. An integrated approach to forming professional competencies is proposed, including highly specialized skills and general qualities, such as intercultural competence and organizational skills.

The article is of practical importance for higher education institutions that train hospitality specialists, as it offers recommendations for creating pedagogical conditions for the harmonious development of students' professional competence. The study's results will contribute to improving the quality of professional training, developing the hospitality industry in Ukraine, and integrating into the international space. Prospects for further research are the development of innovative teaching methods aimed at integrating modern technologies into the training of specialists in the hospitality industry.

Keywords: *hospitality, professional training, highly specialized skills, general professionally significant qualities, innovative pedagogical technologies, hospitality industry.*